

**Афганистан: Сборна информация за страната на произход, относима към
оценката за наличност на алтернатива за вътрешно бягство/вътрешно
преместване/вътрешна закрила (АВБ/АВП/АВЗ) във връзка с Кабул**

декември 2019 г.

Този документ предоставя на служителите, вземащи решения, относима информация за страната на произход (ИСП) за оценяване на наличността на алтернатива за вътрешно бягство, преместване или закрила (АВБ/АВП/АВЗ) в Кабул за афганистанци, чийто произход е от други части на Афганистан и които имат основателен страх от преследване в родното си място или които реално биха били застрашени от сериозно посегателство в родното си място.

ВКБООН припомня позицията си, че, предвид настоящата ситуация със сигурността и правата на човека и хуманитарната обстановка в Кабул, в града по принцип не е налична АВБ/АВП. Вж.: Върховен комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), *Насоки за определяне на критериите за оценка на нуждите от международна закрила на търсещите убежище от Афганистан*, 30 август 2018 г., <https://www.refworld.org/docid/5b8900109.html>, стр. 114.

Съдържание

- 1. Относимост на Кабул като АВБ/АВП: ситуацията със сигурността за цивилните лица в Кабул**
 - 1.1 Тенденции по отношение на сигурността и отражение върху цивилното население през 2019 г.....
 - 1.2 Присъствие и активност на талибаните в Кабул.....
 - 1.3 Присъствие и активност на ИДИЛ в Кабул.....
 - 1.4 Други заплахи за сигурността в Кабул.....
- 2. Социално-икономическа ситуация в Кабул.....**
 - 2.1 Капацитет за приемане на хора, инфраструктура и жилища.....
 - 2.2 Безработица.....
 - 2.3 Ограничена свобода на движение.....
 - 2.4 Продоволствена сигурност.....
 - 2.5 Водоснабдяване и канализация.....
 - 2.6 Психично здраве.....
- 3. Положението на афганистанците, които са върнати в Кабул.....**
 - 3.1 Проблеми със сигурността и насилието.....
 - 3.2 Набиране на бойци.....

- 3.3 Целенасочен тормоз от силите за сигурност.....
- 3.4 Нагласи на обществото към завърналите се лица.....
- 3.5 Достъп до поминък.....

1. Относимост на Кабул като АВБ/АВП: ситуацията със сигурността за цивилните лица в Кабул

1.1 Тенденции по отношение на сигурността и отражение върху цивилното население през 2019 г.

В тримесечния си доклад за 2019 г. за периода от 1 януари до 30 септември 2019 г. Агенцията на ООН за подпомагане в Афганистан (UNAMA) е документирала „най-големия брой цивилни жертви, регистрирани за едно тримесечие от 2009 г., когато Агенцията започва систематично документиране“.¹ Според UNAMA най-пряко засегнати от конфликта през този отчетен период са цивилните жители на Кабул, Нангархар, Хелманд, Газни и Фариаб, като според съобщенията най-голям е броят на цивилните жертви в провинция Кабул – 1 491 души.²

Сходно е положението за периода 1 януари – 31 май 2019 г., за който Мисията на НАТО „Решителна подкрепа“ съобщава, че 15 процента от общия брой цивилни жертви в Афганистан са в провинция Кабул (402 жертви).³

„Действие срещу въоръженото насилие“ (Action on Armed Violence, AOAV) съобщава за 1 013 цивилни жертви в резултат от бомбени атентати в Афганистан през юли 2019 г., като това е най-високият брой, откакто AOAV е започнала да наблюдава броя жертви през октомври 2010 г.⁴ Според AOAV Кабул е сред най-засегнатите градове „като почти една трета от цивилните жертви са в столицата (30%)“.⁵

Хронология на инцидентите, свързани със сигурността, в Кабул: януари – септември 2019 г.

На 14 януари 2019 г. кола-бомба със СВУ (самоделно взривно устройство) се взривява близо до квартала Грийн Вилидж в град Кабул.⁶

„Шестима цивилни са убити и 140 са ранени, сред които 51 деца и 18 жени – най-големият брой цивилни жертви в резултат от един инцидент през първото тримесечие на 2019 г. Много жилищни сгради и стопански обекти в района са претърпели разрушения. Отговорност за атаката са поели талибаните.“⁷

На 7 март в западния квартал Дашт е-Бархи на Кабул са извършени нападения с минохвъргачки срещу хора, събрали се да отбележат годишнина от смъртта на виден хазарски

¹ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2019*, 17 October 2019, <https://bit.ly/2qAHoOZ>, p. 1.

² *Ibid.*, p. 2.

³ Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction, *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 July 2019, <https://bit.ly/38IRnZ3>, p. 70.

⁴ Action on Armed Violence, *Worst Month for Afghan Civilians in over Eight Years of Casualty Recording*, 5 August 2019, <https://bit.ly/2P5dsDw>.

⁵ *Ibid.*

⁶ Aljazeera, *Fatal Blast Rocks Afghan Capital Kabul*, 15 January 2019, <https://bit.ly/2PuH5x0>; Radio Free Europe / Radio Liberty, *Four Killed, 90 Wounded in Kabul Car-Bomb Attack*, 14 January 2019, <https://bit.ly/2Pz4DkC>.

⁷ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January 2019 to 31 March 2019*, 24 April 2019, <https://bit.ly/2LDfgSO>, p. 4. Taliban posted claims of responsibility on Twitter, available on: <https://bit.ly/2PvlbbJ>.

водач.⁸ Според съобщенията при нападението са убити 11 цивилни лица⁹ и между 95¹⁰ и 104¹¹ са ранени.¹²

На 16 март 2019 г. Кхаама Прес съобщава, че според служители по сигурността най-малко двама души са били убити или ранени при експлозия, предизвикана от магнитна бомба в град Кабул.¹³ В същия източник по-нататък се посочва, че „през последните години са зачестили атаките с магнитни бомби, извършвани от анти-правителствени въоръжени елементи в Кабул и други големи градове и провинции на страната.“¹⁴

В актуализираната информация на UNAMA в средата на 2019 г. се посочва следното:

„UNAMA продължава да изразява сериозна загриженост във връзка с повишаващата се степен на причинени щети на хора в резултат от въздушни операции, по-специално такива, които се провеждат в подкрепа на афганистанските сили по земя и по въздух срещу цивилни структури. Например, на 25 март, около 22.00 ч. в квартал Суроби, Кабул, афганистанската национална армия и въоръжените сили на САЩ са провели операция за претърсване в жилищния квартал на местен талибански командир, което е предизвикало престрелки с талибани. Повикана е въздушна подкрепа, в резултат от което има петима убити цивилни (включително три жени и едно момче) и четирима ранени (включително три жени). „Решителна подкрепа“ признава в медийно изявление скоро след инцидента, че са загинали четири жени и едно дете.“¹⁵

На 8 май 2019 г. талибаните извършват нападение „с кола-бомба със СВУ, малки огнестрелни оръжия и гранати срещу неправителствената организация „Counterpart International“ [...], като твърдят, че организацията насърчавала ‘смешение между мъже и жени’ и ‘зарибявала служители по сигурността и други служители в администрацията в Кабул за про-западни цели’“.¹⁶ В репортажа си за събитието BBC посочва, че „силите за сигурност са влезли в престрелка с размирници в квартала на оживения район Сахр Нау на столицата“.¹⁷ Според актуализираната информация на UNAMA в средата на 2019 г. атаката „е довела до осем убити цивилни и 27 ранени. Въпреки че сред жертвите няма нито един служител на „Counterpart International“, са загинали има трима служители на намиращата се в съседство НПО „CARE

⁸ Action on Armed Violence, *Mortar Attack on Shia Gathering Kills 11 in Afghanistan's Capital*, 8 March 2019, <https://bit.ly/2LDfpF2>.

⁹ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January 2019 to 31 March 2019*, 24 April 2019, <https://bit.ly/36ms9aX>, pp. 3-4.

¹⁰ Aljazeera, *Death Toll Rises to 11 in Attack on Shia Gathering in Kabul*, 8 March 2019, <https://bit.ly/356IXm7>; Action on Armed Violence, *Mortar Attack on Shia Gathering Kills 11 in Afghanistan's Capital*, 8 March 2019, <https://bit.ly/2qzu1Ou>.

¹¹ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January 2019 to 31 March 2019*, 24 April 2019, <https://bit.ly/38iltN0>, pp. 3-4.

¹² *Ibid.*, pp. 3-4; Action on Armed Violence, *Mortar Attack on Shia Gathering Kills 11 in Afghanistan's Capital*, 8 March 2019, <https://aoav.org.uk/2019/mortar-attack-on-shia-gathering-kills-11-in-afghanistans-capital/>.

¹³ The Khaama Press, *I Killed, Another Wounded in a Magnetic Bomb Explosion in Kabul City*, 16 March 2019, <https://bit.ly/2PtTO2V>.

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ UNAMA, *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2019*, 30 July 2019, <https://bit.ly/2E1iBWW>, p. 9.

¹⁶ *Ibid.*, p. 3. See also, The Guardian, *Taliban Suicide Attack Targets Kabul Offices of US Aid Group*, 8 May 2019, <https://bit.ly/2t1sHVx>.

¹⁷ BBC News, *Taliban Attack US Aid Group's Office in Kabul*, 8 May 2019, <https://bbc.in/2sc0wCl>.

International“ .¹⁸

Във връзка със събитията през юли 2019 г. UNAMA съобщава, че:

„На 1 юли талибаните проведоха комплексно нападение срещу логистичен и инженерен комплекс на афганистанското министерство на отбраната в Кабул, което причини 151 цивилни жертви (7 убити, сред които едно дете, и 144 ранени, сред които 28 деца). Талибаните взривяват камион, използван като кола-бомба със СВУ, за да могат двама мъже, въоръжени с АК-47, да влязат в комплекса. Те откриват огън, докато други двама нападатели се качват на празните горни етажи, които са в строеж, на сграда, на чийто приземен етаж се намира училище. Впоследствие на място пристига афганистанският специален полицейски отряд CRU-222 и слага край на атаката. Нанесени са поражения на шест разположени в близост училища.“¹⁹

Според Актуализацията за хуманитарното положение на Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ООНА), на 28 юли 2019 г. „при атака срещу офиса на политическа партия в Кабул са загинали 25 души (15 цивилни) и са ранени още 70 цивилни.“²⁰ В своя Доклад за свързаното с изборите насилие в Афганистан UNAMA представя следния разказ за същото събитие:

„На 28 юли [2019] анти-правителствени елементи извършват комплексна атака в Кабул срещу офиса на „Green Trend“²¹, което причинява 71 цивилни жертви (21 убити и 50 ранени). Една кола-бомба със СВУ и една кола с дистанционно контролирано СВУ се взривяват пред сградата, в която Амрулах Салех, кандидат за вице-президент, има среща с група поддръжници. След това въоръжени нападатели, сред които един атентатор самоубиец, влизат в сградата. Афганистанският специален полицейски отряд CRU-222 евакуира хората от сградата и прекратява атаката. Нито една групировка не е поела отговорност за инцидента.“²²

На 7 август 2019 г. различни медийни източници потвърждават, че кола-бомба се е взривила пред полицейски участък в Кабул.²³ Талибаните поемат отговорност за атаката, като твърдят, че

¹⁸ UNAMA, *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2019*, 30 July 2019, <https://bit.ly/2rt6peU>, p. 3.

¹⁹ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2019*, 17 October 2019, <https://bit.ly/2RASjTw>, p. 4. See also, UN General Assembly and UN Security Council, *The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security – Report of the Secretary General*, 3 September 2019, <https://bit.ly/345AwGC>.

²⁰ OCHA, *Afghanistan: Monthly Humanitarian Update*, August 2019, <https://bit.ly/2s8AFfa>, p. 1. See also, *The Guardian*, *Kabul Attack: 20 Killed, 50 Injured in Bombing and Gun Battle at Politician’s Office*, 29 July 2019, <https://bit.ly/2LC5eR0>; UN General Assembly and UN Security Council, *The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security – Report of the Secretary General*, 3 September 2019, <https://bit.ly/344PTPI>, para. 7.

²¹ Green Trend is a political party in Afghanistan founded by Amrullah Saleh. UNAMA, *Protection of Civilians in Armed Conflict - Special Report: 2019 Election-Related Violence*, October 2019, <https://bit.ly/38vrpm2>, p. 3.

²² UNAMA, *Protection of Civilians in Armed Conflict - Special Report: 2019 Election-Related Violence*, October 2019, <https://bit.ly/345QRLe>, p. 3.

²³ BBC News, *Afghan Violence: Taliban Bomb Kills Many Amid Peace Talks with US*, 7 August 2019, <https://bbc.in/345B3s6>; Reuters, *Kabul Attack: Nearly 100 Injured in Taliban Bombing, Say Officials*, 7 August 2019, <https://bit.ly/34a6phm>.

„тяхна мишена е бил ‘център за набиране на бойци’ за убийства на войници и полицаи.“²⁴ Като цитира говорителя на министъра на здравеопазването, Ройтерс съобщава, че „95 ранени са откарани в болници. Повечето от тях са цивилни, сред които жени и деца.“²⁵ В съобщение за същото събитие в новините на BBC се посочва, че бомбата „е убила най-малко 14 души и е ранила около 150 [...], като повечето от ранените са цивилни.“²⁶ По-късно, в доклад на ОСНА през август 2019 г. се потвърждава, че при нападението са ранени около 150 души, предимно цивилни.²⁷ ОСНА съобщава обаче, че има 35-ма загинали. „Action on Armed Violence“ добавя във връзка с тази атака, че „в Афганистан нараства насилието с взривявания и цивилните са тези, които плащат цената.“²⁸

На 17 август 2019 г. е извършено самоубийствено взривяване по време на сватба в ритуална зала в западния район Шиа на Кабул²⁹. Ислямска държава в Хорасан – централно-азиатския клон на Ислямска държава – е поела отговорността за атаката.³⁰ Първоначално обявеният брой на жертвите е 63³¹, но радио Свободна Европа, като цитира говорителя на Министерството на вътрешните работи, съобщава, че „някои от ранените са починали в болницата“, при което броят на жертвите достига 80.³² През септември 2019 г. ОСНА съобщава, че при атаката са убити 85 души и са ранени още 187.³³ Според радио Свободна Европа това нападение „е 17-то в Кабул от началото на годината и второто с най-много загинали само през август. [...] При нападенията са убити са най-малко 193 души и почти 900 са ранени“.³⁴

В тримесечния си доклад за 2019 г. за периода от 1 януари до 30 септември UNAMA също документира инциденти, причинени от талибаните, които „преднамерено се прицелват в хора и инфраструктура, свързани с компанията „Salaam Telecommunication network““, в няколко провинции на Афганистан, включително Кабул. Според източника:

„На 26 август талибаните правят изявление, в което обявяват компанията и инфраструктурата ѝ за военни мишени [...] На 8 август в град Кабул се взривява магнитно СВУ в кола на главния търговски директор на „Salaam Telecommunications“, като го убива и ранява телохранителя му. Талибаните поемат отговорност за атаката. [...] UNAMA потвърди и инциденти, при които талибани, след това изявление, са нападали обекти на Salaam в Кабул и град Хост.“³⁵

²⁴ Action on Armed Violence, *Out of Sight: British Press Ignores the Continuing Horror in Afghanistan*, 15 August 2019, <https://bit.ly/33ZfsS0>.

²⁵ Reuters, *Kabul Attack: Nearly 100 Injured in Taliban Bombing. Say Officials*, 7 August 2019, <https://bit.ly/354PbTJ>.

²⁶ BBC News, *Afghan Violence: Taliban Bomb Kills Many Amid Peace Talks with US*, 7 August 2019, <https://bbc.in/38npVtO>.

²⁷ ОСНА, *Afghanistan: Monthly Humanitarian Update*, August 2019, <https://bit.ly/2qAJaPH>, p. 1.

²⁸ Action on Armed Violence, *Over 150 Killed and Injured by Car Bomb in Afghanistan's Capital*, 7 August 2019, <https://bit.ly/344yyX5>.

²⁹ The Telegraph, *Islamic State Bomber Kills 63 at Afghan Wedding in the Worst Attack in Months*, 18 August 2019, <https://bit.ly/36lB3G2>.

³⁰ Radio Free Europe / Radio Liberty, *Death Toll from Afghan Wedding Attack Rises to 80*, 21 August 2019, <https://bit.ly/2P5zFl1>.

³¹ Voice of America, *Suicide Bombing of Wedding Party in Kabul Killed 63*, 18 August 2019, <https://bit.ly/34016AZ>; Aljazeera, *Afghanistan: Scores Killed in Kabul Wedding Blast*, 18 August 2019, <https://bit.ly/38o6ocD>; The Telegraph, *Islamic State Bomber Kills 63 at Afghan Wedding in the Worst Attack in Months*, 18 August 2019, <https://bit.ly/2P3K2Wj>; Bloomberg, *IS Says It Carried Out Afghan Suicide Bombing That Killed 63*, 18 August 2019, <https://bloom.bg/2LEgqwy>.

³² Radio Free Europe / Radio Liberty, *Death Toll From Afghan Wedding Attack Rises to 80*, 21 August 2019, <https://bit.ly/2sf3WEI>.

³³ ОСНА, *Afghanistan: Monthly Humanitarian Update*, August 2019, <https://bit.ly/2Po2B6E>, p. 1.

³⁴ Radio Free Europe / Radio Liberty, *Death Toll From Afghan Wedding Attack Rises to 80*, 21 August 2019, <https://bit.ly/38fRntD>.

³⁵ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2019*, 17 October 2019,

В информацията си за септември 2019 г. „Action on Armed Violence“ съобщава:

„Шест инцидента с множество цивилни жертви (повече от 40 убити и ранени) при атаки на талибаните с взривявания. Пет от тях са самоубийствени атентати и един е обстрел с гранатомет. Най-тежкият инцидент е от 2 септември 2019 г., когато кола-бомба удря жилищен квартал близо до Грийн Вилидж, голям комплекс с хуманитарни агенции и международни организации, в центъра на Кабул. При атаката са загинали и ранени най-малко 135 цивилни.“³⁶

„Action on Armed Violence“ отбелязва по-нататък във връзка с нападението срещу Грийн Вилидж на 2 септември, че „Грийн Вилидж често е мишена на нападения. Сред жертвите на тези атаки обаче обикновено са предимно местни цивилни афганистанци.“³⁷

На 5 септември 2019 г. при самоубийствен атентат на талибаните с кола-бомба в Шаш Дарак, силно укрепена зона в близост до Грийн Вилидж, загиват най-малко 10 души и са ранени повече от 40.³⁸ Според новините на BBC, „нападението е извършено на шосе в близост до офиса на НАТО и посолството на САЩ [...] и са разрушени коли и магазини в близост. Според талибаните тяхна мишена е бил конвой на чуждестранни сили.“³⁹ В съобщение за същите събития Ал-Джазира отбелязва, че „Фарид Ахмад Карими, който е управител на болница Вазир Акбар Хан в близост до мястото на бомбения атентат, е казал пред информационна агенция AFP, че сред убитите и ранените има както цивилни, така и служители по сигурността.“⁴⁰

На 17 септември 2019 г. преди президентските избори в Афганистан, които талибанските командващи се заричат, че „ще осуетят с насилие“, са извършени два самоубийствени атентата, единият от които в Кабул.⁴¹ Талибаните са поели отговорност за нападението в столицата.⁴² Според медийни източници, Рахими – говорител на Министерството на вътрешните работи – е заявил, че има 38 души убити и ранени.⁴³

Като цитира цивилен в Кабул, вестник „Гардиън“ посочва във връзка със същото събитие:

„Рахумулах, собственик на магазин в Кабул, разказва, че бил вътре в магазина си в столицата по време на втората експлозия. ‘Взривната вълна счупи всички прозорци.’ Споделя той пред AFP. ‘Хукнах навън и видях няколко тела отсреща на улицата. За втори път за по-малко от един месец ми чупят прозорците. Миналата седмица ги

<https://bit.ly/38jpFMs>, p. 7.

³⁶ Action on Armed Violence, *Explosive Violence in September 2019*, 8 October 2019, <https://bit.ly/2qzOWRv>. Action on Armed Violence, *Explosive Violence in September 2019*, 8 October 2019, <https://bit.ly/2qzOWRv>.

³⁷ *Ibid.*

³⁸ Aljazeera, *Taliban Claim Deadly Attack Near US Embassy in Kabul*, 5 September 2019, <https://bit.ly/38pwU5M>.

³⁹ BBC News, *Afghanistan Violence: Car Bomb Attack in Kabul Kills 10*, 5 September 2019, <https://bbc.in/2rkcXww>.

⁴⁰ Aljazeera, *Taliban Claim Deadly Attack Near US Embassy in Kabul*, 5 September 2019, <https://bit.ly/38fREg2>.

⁴¹ Reuters, *Taliban Attacks Kill 48, Afghan Leader Unhurt as Bomber Targets Rally*, 17 September 2019, <https://reut.rs/2PtKn3B>.

⁴² Aljazeera, *Taliban Suicide Attacks Kill at Least 48 Before Afghan Elections*, 17 September 2019, <http://bit.ly/2Yv25YC>.

⁴³ *Ibid.*

1.2 Присъствие и активност на талибаните в Кабул

В доклад, изготвен от изследователския център „Harvard Humanitarian Initiative“ и публикуван през декември 2018 г., се отбелязва, че „от политическа гледна точка талибаните запазват присъствие както на местно, така и на национално равнище и това е много видно в Кабул, където техните лидери вземат и съобщават решенията.“⁴⁵ Авторите посочват отсъствието на централните власти в Кабул:

„Много афганистанци не мислят, че централните власти в Кабул са запознати или загрижени за ежедневната реалност на живота в условия на конфликт. По-скоро усещането е, че централните власти си стоят в безопасност зад затворени врати, опитвайки се да поддържат позицията си на сила и влияние, като правят това във взаимодействие с международни сили, които налагат дневния си ред из цялата страна и обсъждат предизвикателствата в Афганистан единствено на международни форуми.“⁴⁶

1.3 Присъствие и активност на ИДИЛ в Кабул

По отношение на активността на ИДИЛ в Кабул в по-общ план, на 1 септември 2019 г. в доклад пред Съвета по сигурност на ООН за заплахата от страна на ИДИЛ (Даеш) за международния мир и сигурност Генералният секретар съобщи, че:

„Според оценки през цялата 2018 година ИДИЛ е извършил 38 терористични атентата в Афганистан, много от които с множество жертви, като някои от тях са в Кабул. Сред мишените на ИДИЛ са афганистанските сили за сигурност, военни служители на НАТО, дипломати, служители на организации на ООН и неправителствени организации, както и религиозни малцинства, възприемани от ИДИЛ като „меки“ мишени.“⁴⁷

В своя Преглед на хуманитарните потребности за 2019 г. ОСНА отбелязва, че:

„Ако погледнем напред към годините 2020-та и 2021-ва и без да отчитаме различните предизвикателства, свързани с прогнозите за толкова далечно бъдеще, [...] е малко вероятно обаче да бъде изкоренена физическата заплаха от Даеш и, въпреки че няма причини да се предвиди разширяване на територията им на контрол, се очаква те да запазят капацитета си за извършване на зрелищни атентати с масови жертви в големите градски зони като Джалал Абад и Кабул, както и атаки срещу НПО и мишени

⁴⁴ The Guardian, *Taliban Suicide Attacks in Afghanistan Leave Dozens Dead*, 17 September 2019, <http://bit.ly/2s9TT3U>.

⁴⁵ Harvard Humanitarian Initiative, *Fragile Future: The Human Cost of Conflict in Afghanistan*, December 2018, <http://bit.ly/2Ytw4QM>, p. 15.

⁴⁶ *Ibid.*, pp. 28-29.

⁴⁷ United Nations Security Council, *Eighth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of United Nations Efforts in Support of Member States in Countering the Threat*, 1 February 2019, <http://bit.ly/36eW8ll>, para. 39.

на ООН, като и двата вида нападения може да се засилят през следващите години.⁴⁸

1.4 Други заплахи за сигурността в Кабул

Освен свързаното с конфликта насилие медийните източници съобщават, че град Кабул „често е в клопката на криминогенни синдикати с огнестрелни оръжия, които се ползват със закрила от елита на страната.“⁴⁹ През май 2019 г. „France 24“ съобщава за „надигаща се вълна на убийства и отвличания [в Кабул], като белязаните от войната жители се оплакват от нарастващо беззаконие.“⁵⁰ В някои статии „France 24“ съобщава за „брутально нападение с цел грабеж“ в близост до Зелената зона, където двама мъже са наръгали с нож младеж и са го оставили да умре. По-нататък France 24 отбелязва, че:

„Длъжностни лица и изтощените от стрес жители съобщават за нарастваща престъпност в Кабул, където полицията вече е на ръба на възможностите си, тъй като силите ѝ са съсредоточени за предотвратяване на атаките от страна на талибаните и други групировки, включително Ислямска държава. [...] Трудно е да се определи количествено нарастването на престъпността. Този месец министърът на вътрешните работи каза, че за период от пет години са регистрирани повече от 100 000 престъпления, но не представи разбивка. Абдул Халик Зазай Уатандост, член на провинциалния съвет на Кабул, който съдейства за наблюдението на престъпността, е споделил пред AFP, че през последните два месеца престъпниците са убили 70 души в столицата и околностите, като още десетки местни жители са отвлечени. ‘За жителите на Кабул престъпността е станала по-голям проблем, отколкото терористичните атаки на талибаните,’ е заявил Уатандост. [...]

Освен убийствата и отвличанията, обичайни са кражбите на коли, процъфтява търговията с наркотици и престъпните банди понякога удрят вражеските си мишени със залепени „прилепващи бомби“ под колите им. [...] Заместник министърът на вътрешните работи Генерал Хошал Садат признава психологическите поражения от престъпността. ‘Тя застрашава физическата и психическата сигурност на хората в града.,’ казва Садат [...] Местният жител Мохамад Елхам пише във Фейсбук, че сигурността в столицата „е толкова лоша, че престъпници убиват хора посред бял ден, пред полицейските КПП-та и никого не го е грижа.“⁵¹

В доклад на Афганистанската анализаторска мрежа (Afghans Analysts Network, AAN) от януари 2019 г. се посочва, че „престъпността е един от настоящите проблеми, от които страда афганистанската столица“, като се изброяват няколко засегнати квартала – незаконна търговия

⁴⁸ OCHA, *Afghanistan: 2019 Humanitarian Needs Overview*, 6 December 2018, <http://bit.ly/357HFaO>, p. 18.

⁴⁹ The New York Times, *In Chaotic Afghan Capital, Crackdown on Crime is Turning Heads*, 16 January 2019, <https://nyti.ms/38oPzjJ>.

⁵⁰ France 24, *Never Mind the War: Kabul Residents Fear Surge in Violent Crime*, 22 May 2019, <https://bit.ly/2s9Uhz0>.

⁵¹ *Ibid.*

до отвлечания и престъпни банди, свързани с мрежи на местни командващи:

„В доклада на Афганистанската анализаторска мрежа анализаторът Фабрицио Фоскини посочва престъпността като един от настоящите проблеми, върхлетели афганистанската столица, който засяга определени квартали в града като Мандауи/Шоук (повсеместни кражби и незаконна търговия), Кох-е Асмаи/ТВ Маунтин и Алиабад Хил (престъпни банди), Шахрара и Пуле Сухта (нарко престъпност), периферията на PD 7 (престъпност от общ характер), Карт-е Нау (грабежи и взломни кражби в домове), района около пътя Джалал Абад (престъпност от общ характер), Таймани и Кала-йе Фатулах (отвлечания), Узирабад (грабежи и взломни кражби в домове), Хаирхана (нападения и грабежи, 'субкултура на бандата'), горната Пагхман долина (отвлечания от свързани с политици престъпни мрежи), Касаба (прословути престъпни банди), PD 17 (престъпни банди, свързани с мрежи на местни командващи) и PD 21 (кражби и грабежи).“⁵²

Подобно е съобщението на UNAMA за „продължаващи отвлечания от незаконни въоръжени групировки и престъпни банди, особено в големи градове като Кабул, където не се съобщават всички случаи.“⁵³

Според афганистанската информационна агенция „Tolo News“ лица от частния сектор се оплакват за засилваща се престъпност в Кабул:

„Политическата нестабилност и несигурност са сред най-големите предизвикателства за дейността на частния сектор и развитието на инвестициите. Изнудването и отвлечанията са зачестили поради политическата нестабилност и несигурност, а това пречи на подобряването на дейността на частния сектор,“ казва Нусрат. [...] „Снощи трима-четирима са наръгали с нож момче и са му взели парите и телефона,“ казва Ехсанула, жител на Кабул. Друг жител на Кабул Мужтаба споделя, че вечер почти не може да се излиза навън. „Хората не могат да излязат от домовете си вечерно време. Има разни лица, които се разхождат по улиците с ножове, пистолети и други оръжия,“ споделя той.“⁵⁴

През март 2019 г. 6-годишно момиче е било отвлечено и убито в Кабул, което е довело до силна тревога сред афганистанското население.⁵⁵

Афганистанската информационна агенция „Рајвок“ съобщава за повишено ниво на несигурност, тормоз и убийства в квартали на Кабул поради разрастващата се търговия с хероин:

⁵² Cedoca (Documentation and Research Department of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS)), *Afghanistan. Security Situation in Kabul City*, 15 May 2019, <https://bit.ly/355ENv0>, p. 15. For the original source, see; Afghan Analysts Network (AAN), *Kabul Unpacked. A Geographical Guide to a Metropolis in the Making*, January 2019, <https://bit.ly/2LACND8>.

⁵³ UNAMA, *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2018*, February 2019, <https://bit.ly/2YxsANh>, p. 30.

⁵⁴ Tolo News, *Concerns Rise on 'Increasing' Threats to Business Community*, 23 April 2019, <https://bit.ly/35b8mvi>.

⁵⁵ Reuters, *Kidnapping and Killing of Six-Year-Old Girl Enrages Afghans*, 13 March 2019, <https://reut.rs/2rvSxjX>.

„Муртаза Хазара, жител на район, който е сред 10-те района на град Кабул, споделя пред Pajhwok Afghan News, че хероинът, с местното прозвище ‘прахът’, се продава открито по улиците посред бял ден. Той разказва, че през последните четири години е нараснала незаконната търговия, което е създадо сериозни проблеми за местните хора. „Истинското име на улицата е Sayed Nizam Mosque, но сега е известна като ‘улицата на продавачите на прах’. Преди два дена е бил убит един човек, а други двама са били ранени при нападение с огнестрелно оръжие на улицата,“ казва той. Добавя, че нарко дилърите обикновено тормозят други хора и веднъж преди година и половина стреляли по едно 14-годишно момче и го ранили в крака. Той обясни, че местните жители периодично се оплакват в местния полицейски участък, но полицията не прави нищо и ‘прахът’ продължава да се продава открито. „Полицията задържа тези продавачи на прах, но след няколко дни те отново са в бизнеса,“ добавя той.“⁵⁶

2. Социално-икономическа ситуация в Кабул

2.1 Капацитет за приемане на хора, инфраструктура и жилища

Според официалните разчети на Националния орган за статистика и информация на Афганистан за периода от 2018 до 2019 г. основното население на провинция Кабул е 4 860 880 души.⁵⁷ Тази цифра обаче се оспорва, като някои източници твърдят, че населението възлиза на 6 милиона.⁵⁸

След падането на предишния талибански режим през 2001 г. град Кабул отбелязва най-голямото нарастване на населението в Афганистан.⁵⁹ В Проучването за условията на живот в Афганистан за 2016-2017 година се отбелязва, че „Провинция Кабул – и по-специално столицата – се откроява като основният привлекателен център за мигранти в страната както за тези, които се местят вътрешно, така и за завръщащите се от чужбина.“⁶⁰

Според последната Базова оценка на MOM за мобилността (Baseline Mobility Assessment) за Афганистан, към 30 юни 2019 г. общият брой на завърналите се и на вътрешно-разселените лица в провинция Кабул от 2012 г. е 443 238, при общ брой на населението до 5,3 млн. (като завърналите си вътрешно-разселените лица са повече от осем процента от цялото население на провинция Кабул).⁶¹

⁵⁶ Pajwok, *Rise in Drug-Related Crimes Worries ‘Powder Street’ Dwellers*, 18 November 2018, <https://bit.ly/2qFrgel>.

⁵⁷ This number does not include IDPs and returnees. International Organization for Migration (IOM), *Afghanistan: Baseline Mobility Assessment – Summary Results, Round 8, Mar – Jun 2019*, 15 October 2019, <https://bit.ly/2sc7RSM>, p. 2.

⁵⁸ Afghanistan Analysts Network, *Kabul Unpacked: A Geographical Guide to a Metropolis in the Making*, January 2019, <https://bit.ly/2LA6S60>, p. 1.

⁵⁹ Norwegian Refugee Council (NRC) and ACAPS, *Displacement and Access in Afghanistan: Scenarios - Possible Developments in the Profile of the Displaced Population and Humanitarian Access Over the Next 18 Months*, June 2019, June 2019, <https://bit.ly/2P41J8l>, p. 11; Cedoca, *Afghanistan. Security Situation in Kabul City*, 15 May 2019, <https://bit.ly/2s8Hxcs>, pp. 6-7; and Samuel Hall, *Urban Displaced Youth in Kabul Part One: Mental Health Matters*, 1 June 2016, <https://bit.ly/350ki2J>, p. 7.

⁶⁰ Islamic Republic of Afghanistan, Central Statistics Organization, *Afghanistan Living Conditions Survey 2016 – 17*, 2018, <https://bit.ly/2EcDpel>, xxviii.

⁶¹ IOM, *Afghanistan: Baseline Mobility Assessment – Summary Results, Round 8, Mar – Jun 2019*, 15 October 2019, <https://bit.ly/2YwhgAG>, p. 2.

В Базовата оценка на MOM за мобилността за Афганистан се посочва, че районът на Кабул е сред първите 24 райони, които приемат най-голям брой завърнали се и вътрешно-разселени лица: към 30 юни 2019 г. според MOM в района на Кабул са приети 77 241 завърнали се лица и 113 452 ВРЛ.⁶² Според данни на ОСНА от 1 януари 2019 г. и 8 октомври 2019 г. районът на Кабул е приел 3 413 ВРЛ в резултат от конфликта.⁶³ Според разчетите на ОСНА населението на района през 2016/2017 година възлиза на 3 817 241 души.⁶⁴

В Прегледа на хуманитарните нужди на ОСНА за 2019 г. се съобщава, че две трети от разселените лица, намиращи се извън своите провинции, се придвижват към столиците на провинциите, в това число Кабул.⁶⁵ Виенският институт за международен диалог и сътрудничество (VIDC) пише, че „след 2002 г. провинциите Кабул, Нангархар и Кундуз са станали първите дестинации за завръщащи се регистрирани бежанци, а 52% от нерегистрираните бежанци се завръщат в Нангархар и Кобул.“⁶⁶

New Humanitarian пише, че „[повечето ВРЛ] мигрират към градовете, които сега са подслонили до една трета от афганистанското население от 36 милиона. Според UN Habitat 80 процента от градските зони в Кабул са неформални селища.“⁶⁷

В същия източник се посочва, че „повечето бивши бежанци и лица, търсещи закрила, които се завръщат от чужбина, например, се заселват в градски зони, където може да се нуждаят от помощ както в краткосрочен, така и в дългосрочен план.“⁶⁸

Резултатите от Проучването за условията на живот в Афганистан за 2016-2017 година показват, че в провинциите Кандахар, Кабул и Кундуз заедно през 2016 г. живеят 80 процента от бедните градски жители, като „само в Кабул се намират около половината от всички бедни градски жители. Възможно е тази тенденция отчасти да се дължи на ВРЛ и завърналите се, които се насочват към градските центрове в търсене на сигурност, работа и услуги. Ако тази тенденция продължи, е вероятно да се засили натискът върху градските центрове.“⁶⁹

В същата връзка MOM стига до заключението, че в Кабул „е вероятно да се установи социална нестабилност поради големите притоци завръщащи се и вътрешно-разселени лица, които ще се изправят пред ограничен достъп до основни услуги и поминък, което застрашава интеграцията им обратно в общността и подклажда вторични разселване.“⁷⁰ В същия източник

⁶² IOM, *Afghanistan: Baseline Mobility Assessment – Summary Results, Round 8, Mar – Jun 2019*, 15 October 2019, <https://bit.ly/2PmbcGM>, p. 6.

⁶³ ОСНА, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 27 October 2019). Actual Displacements Between 1 January 2019 and 8 October 2019*, 27 October 2019, <https://bit.ly/342Saea>.

⁶⁴ ОСНА, *Afghanistan - Estimated Population 2016/2017 (Archived)*, undated, <https://bit.ly/2tOz5wh>.

⁶⁵ ОСНА, *Afghanistan: 2019 Humanitarian Needs Overview*, 6 December 2018, <https://bit.ly/356c611>, p. 15.

⁶⁶ Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation (VIDC), *Refugees Return to Poverty, Unemployment and Despair*, 5 November 2018, <https://bit.ly/36sODaH>, p. 19.

⁶⁷ The New Humanitarian, *As Afghanistan's Capital Grows, Its Residents Scramble for Clean Water*, 19 February 2019, <https://bit.ly/2E33fKA>.

⁶⁸ *Ibid.*

⁶⁹ Islamic Republic of Afghanistan, Central Statistics Organization, *Afghanistan Living Conditions Survey 2016 – 17, 2018*, <https://bit.ly/2RzIPZH>, pp. 110-111.

⁷⁰ IOM, *Afghanistan: Baseline Mobility Assessment – Summary Results, Round 8, Mar – Jun 2019*, 15 October 2019, <https://bit.ly/2DY6fPi>, p. 6.

по-нататък се съобщава, че в провинция Кабул 49 490 пристигащи ВРЛ живеят в неформални селища.⁷¹

Според проучване на Световната банка, проведено през 2018 г. със завърнали се афганистанци, крайградските зони на големите градове са подложени на повече натиск поради големия приток на завърнали се лица:

„В Кабул и Нангархар само се намират една трета от всички завърнали се лица; и завръщащите се, които не се установяват в родните си провинции, се придвижват към сравнително градски райони в търсене на безопасност, услуги и работа. Тази тенденция създава допълнителен натиск върху градските и крайградските зони, където вече има вътрешно разселени лица.“⁷²

Сходни са твърденията в статия, публикувана от Афганистанската анализаторска мрежа (AAN) през януари 2019 г., според които голямото нарастване на населението на Кабул е довело до инфраструктурни проблеми в града:

„[...] това прекомерно разрастване на града е усложнило проблемите, от които вече страда столицата: неадекватни жилища и канализация, присвояване на земя и липса на документи за собственост, бедност, трафик, [...], замърсяване и престъпност. Поради разрастването на града е още по-малко вероятно те да бъдат решени, а са възникнали и нови, особено поради нарастващите нива на политическо насилие, на което е изложено населението на града.“⁷³

AAN се позовава на несигурността по отношение на собствеността и владението, в съчетание с неформалност, незаконност и нестабилност в столицата на Афганистан:

„Една постоянно проявяваща се характеристика на жилищния сектор в Кабул е несигурността на владението и собствеността, а при новите строежи често има най-много съмнителни схеми. Сравнително удобните нови квартали и овехтелите бедняшки квартали може да изглеждат разположени в двата края на социалното, икономическото и политическото разделение, което гнети афганистанското общество (и които в Кабул има най-ярко проявление), но между тях има едно общо нещо: често според публичното възприятие, както и като правен статут те са ‘zorabad’ – термин, който описва място, завзето със сила (zor), без съгласието на властите и без законна собственост. Неформалността, незаконността и нестабилността – тъй като дори и богатите предприемачи, които строят много нови квартали, може да се опасяват от внезапно преобръщане на техния политически късмет, което да доведе до заплахата за

⁷¹ *Ibid.*, p. 5.

⁷² World Bank, Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees. Findings from a 2018 Phone Survey of Afghan Returnees and UNHCR Data, June 2019, <https://bit.ly/2PxEZMO>, p. 6.

⁷³ Afghan Analysts Network (AAN), *Kabul Unpacked. A Geographical Guide to a Metropolis in the Making*, January 2019, <https://bit.ly/342X8Yh>, p. 1.

незаконните им притежания – са това, което ги свързва и оформя настоящия пейзаж в Кабул.⁷⁴

По сходен начин в материал на Центъра за наблюдение на вътрешното разселване (IDMC) от 2019 г. относно неформалните селища в Кабул се описва положението за ВРЛ и завърналите се лица:

„В Кабул има поне 55 неформални селища, които като размери варират от няколко десетки до стотици жилища и където са настанени 55 819 вътрешно разселени лица най-вече в палатки и брезентови подслони. [...]

Разселените лица, които обитават неформалните селища, продължават да живеят със страх от насилствено извеждане и при условия, които не отговарят на стандартите и които застрашават шансовете им за живот и намаляват възможностите да станат икономически самостоятелни и продуктивни. Малко от правата им се спазват и те са в състояние на постоянно разселване, а перспективата за трайно решение за тях е твърде далечна. [...]

Разселените семейства, настанени в неформални селища, живеят в подчинение на волята на действителни или предполагаеми собственици, които отдават под наем или продават земя на ВРЛ и завърнали се лица; тези собственици се възползват от уязвимостите на разселените семейства и слабостите в правната уредба, за да трупат дивиденди за сметка на онези, които почти нямат друг избор, освен да приемат налаганите им условия. [...]

Независимо от поземлената собственост, изследването показва, че в селищата в пределите на града на обитателите се забранява ако не от наемодателя, то от правителството да си построят постоянни подслони.⁷⁵

В статия, публикувана през февруари 2019 г., информационната агенция „Ройтерс“ отбелязва, че много от близо три милиона афганистанци, завърнали се от лагери в Пакистан и Иран след 2015 г., се озовават в „наколни“ села. „Ройтерс“ говори за липса на вода, гориво за отопление или училища в тези неформални селища:

„Някъде зад планините източно от столицата Кабул семейства, разселени неотдавна заради сраженията, се присъединяват към други, които живеят там от години, като едва оцеляват без достъп до надеждни доставки на вода и гориво за отопление или училища за децата им. [...]

Пул-е Шина, смесица от кирпичени колиби и брезентови заслони, е подслонила около

⁷⁴ Ibid., pp. 3-4.

⁷⁵ Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Stuck in the Mud; Urban Displacement and Tenure Security in Kabul's Informal Settlements; Background Paper to the Main Report*, 2019, <https://bit.ly/2rkipQ0>, pp. 3-4, 12.

3 800 души и е част от мрежа с около 50 „неформални селища“, където живеят прибл. 100 000 разселени лица, установили се в широкия мегаполис на Кабул. Освен липсата на основни удобства обитателите на тези села неизменно нямат поземлени права или собственост, което ги оставя на милостта на предприемачите или на държавното благоустройство. [...]”⁷⁶

Организацията „Действие срещу глада“ (Action Against Hunger) съобщава за непосредствените потребности на ВРЛ в Кабул поради ограниченото хуманитарно финансиране. Организацията съобщава и за липсата на опити да се включат неформалните селища в генералния градоустройствен план на Кабул и да се осигурят основни услуги или инфраструктура за тези селища:

„В действителност за потребностите и правата на ВРЛ често не се предприемат нито градоустройствени, нито хуманитарни действия. Например, въпреки съществените здравни и хранителни нужди в над 70-те неформални селища в Кабул, хуманитарното финансиране за тях е ограничено и досега не е имало опити тези селища да се включат в генералния градоустройствен план на Кабул или в мрежата на така необходимите основни услуги или инфраструктура.“⁷⁷

В статия, публикувана през август 2019 г. от Нафай Шудхури в „Knowledge Management Fund“, се посочва, че завърналите се афганистанци „създават нов набор от поземлени проблеми, тъй като много от тях при завръщането си в страната намират непознати, заселили се на земята им. Вместо да разчитат на правителството, завърналите се лица по-скоро търсят правата си чрез „посредници на властта“, които са запознати с движението на семействата поради гражданските размирици и земеползването във времето, което има дава още повече възможности да действат като посредници на властта.“⁷⁸

Също така в съвместен доклад относно разселването и достъпа до хуманитарна помощ в Афганистан Норвежкият бежански съвет и Проектът за капацитет за оценка стигат до заключението през 2019 г., че „притокът на ВРЛ и завърнали се лица към Херат, Джалал Абад и Кабул е създавал напрежение за ресурсите и публичните услуги (много хора имат изключително ограничен достъп до основни услуги) и същевременно е повишил безработицата.“⁷⁹

2.2 Безработица

⁷⁶ Reuters, *Life in Kabul's Squatter Camps Highlights Challenge for Any Afghan Peace*, 15 February 2019, <https://reut.rs/36hNsdN>.

⁷⁷ Action Against Hunger, *No Afghans Left Behind. Calling for a Collective People Centered Approach to Hunger*, November 2018, <https://bit.ly/2rtK3dg>, p. 12.

⁷⁸ N. Choudhury, *Power, Inequality and Local Land Conflict in Kabul's Peri-Urban Areas*, Knowledge Management Fund (15 August 2019), <https://bit.ly/2PvSnRw>.

⁷⁹ Norwegian Refugee Council and Assessment Capacities Project, *Displacement and Access in Afghanistan: Scenarios - Possible Developments in the Profile of the Displaced Population and Humanitarian Access Over the Next 18 Months*, June 2019, <https://bit.ly/2DX46n5>, p. 5.

Азиатската фондация съобщава в своето Проучване за завърналите се афганистанци за 2018 г., публикувано през май 2019 г., че в Кабул „91,8% от респондентите посочват безработицата като съществен проблем за завърналите се [...]“.⁸⁰ По-нататък: „[...] за завърналите се в градските и селските зони на Кабул (съответно 82,0% и 82,4%) бе най-вероятно да съобщават за влошаващо се положение с трудовата заетост, отколкото за завърнали се в други райони на страната [...]“.⁸¹

Виенският институт за международен диалог и сътрудничество (VIDC) отбелязва, че Пакистан „е експулсирал принудително повече от половин милион афганистански бежанци“ през втората половина на 2016 г., което е довело до голям приток на завръщащи се в Афганистан. „Десетки хиляди завърнали се лица са се установили около Кабул и други големи градове в източен Афганистан с надеждата да си намерят работа. Много от тях обаче нямат подходящите умения, за да се приспособят към градските икономически условия.“⁸²

Според Хашим Расули, програмен координатор за „Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit“ (GIZ) в Кабул „само уменията не са достатъчни, за да могат завърналите се и вътрешно-разселените лица да си намерят работа. Без пари за стартиране или инвестиции в бизнес и/или връзки с афганистанския елит [...] е изключително трудно за завърналите се лица да се интегрират в работната сила.“ Също така, Билал Задран, координатор за сигурността на поминъка и прехраната към Норвежкия бежански съвет (NRC), посочва, че „уменията на завърналите се лица не отговарят на търсенето на афганистанския пазар на труда.“⁸³

В материал, публикуван през юни 2018 г., мозъчният тръст Институт за чуждестранно развитие (Overseas Development Institute) съобщава, че в градовете „които обичайно не се считат за контролирани от талибаните“, в това число Кабул, талибаните редовно събират такси от бизнеси, магазини и частни клиники:

„Стопански обекти – от магазини на базарите до частни клиники – редовно са подлагани на събиране на такси [от талибаните], които възлизат най-малко на една десета от прихода им, като това става и в центрове на области и градове, за които обичайно не се счита, че са под контрола на талибаните (т.е. Лашкар Гах, град Кундуз, град Газни, части на Кабул). Тези такси може да се определят като ‘oshr’, но не винаги.“⁸⁴

2.3 Ограничена свобода на движение

Според проучване на Шведската агенция по миграция „Lifos“, публикувано през декември

⁸⁰ Asia Foundation, *A Survey of the Afghan Returnees 2018*, 14 May 2019, <https://bit.ly/2YwuKMV>, p. 25.

⁸¹ *Ibid.*, p. 54.

⁸² Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation (VIDC), *Refugees Return to Poverty, Unemployment and Despair*, 5 November 2018, <https://bit.ly/2rte8JW>, p. 4.

⁸³ *Ibid.*, pp. 9-10.

⁸⁴ Overseas Development Institute, *Life Under the Taliban Shadow Government*, June 2018, <https://bit.ly/2DYubSv>, section 3.4.2.

2018 г., „честите атаки се отразяват силно на усещането на хората за сигурността в столицата и много жители на Кабул ограничават придвижването си в града само до необходимо пътуване, като избягват да пътуват, когато из града се движат много военни конвои и други правителствени мишени.“⁸⁵

В репортаж на холандската телевизионна програма „Nieuwsuur“ за семейство, което е депортирано от Нидерландия в Кабул, родителите обясняват, че не позволяват на децата си да посещават училище поради страх от атентати.⁸⁶

В годишния доклад на UNAMA за 2018 г. се съобщава, че талибаните „временно са придобили контрол върху стратегически КПП-та, включително по протежението на пътища, водещи към град Кабул, което допълнително ограничава свободата на движение на жителите и възпрепятства превоза на стоки и хора между главните градове.“⁸⁷

2.4 Продоволствена сигурност

През август 2019 г. Организацията на ООН по прехрана и земеделие поставя продоволствената криза в Афганистан на трето място в световен мащаб за 2018 г. Като обуславящи фактори могат да се посочат сушата, засилващото се насилие и масовото разселване, което засяга няколко провинции, сред които на първо място Кабул:

„По отношение на броя хора в остра продоволствена несигурност, през 2018 г. продоволствената криза в Афганистан е на трето място като тежест в световен план. Съчетанието между повсеместна суша, която засяга силно отглеждането на пшеница и пасбищата, и нарастващото насилие предизвиква масово разселване [...] Много уязвими групи продължават да се нуждаят от неотложна помощ, за да запазят поминъка си и да намалят недостига на храна. Сред тях са повече от 132 000 домакинства, които са се разселили наскоро поради конфликта през първите пет месеца на 2019 г. и са се установили предимно в провинциите Кабул, Кундуз, Тахар, Фариаб, Фарах, Бадгис и Херат.“⁸⁸

2.5 Водоснабдяване и канализация

В няколко източника се посочват недостигът на вода и трудният достъп до чиста вода в Кабул. Според резултати от Проучването на Азиатската фондация за афганистанския народ за 2018 г. 55,4% от жителите в Кабул се оплакват от влошаващ се достъп до чиста питейна вода.⁸⁹ Според Проучването за условията на живот в Афганистан за 2016-2017 година „В Кабул населението,

⁸⁵ Lifos (Migrationsverket), *Säkerhetsläget i Afghanistan*, 4 December 2018, <https://bit.ly/38qwsnR>, p. 6.

⁸⁶ Nieuwsuur, *Zo leven uitgezette Afghanen. Leven in Kabul 1/4*, 23 March 2019, www.youtube.com/watch?v=pP482zcUSfw.

⁸⁷ UNAMA, *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2018*, February 2019, <https://bit.ly/2Yy2tp6>, p. 8.

⁸⁸ FAO, *Monitoring Food Security in Countries With Conflict Situations. A Joint FAO/WFP Update for the Members of the United Nations Security Council*, August 2019, <https://bit.ly/345JPWZ>, p. 1.

⁸⁹ Asia Foundation, *A survey of the Afghan People - Afghanistan 2018*, 4 December 2018, <https://bit.ly/2rxtz3R>, p. 100.

което има основни канализационни услуги, е почти 50 процента.“⁹⁰

През май 2019 г. „Ал Джазира“ отбелязва, че Кабул е „особено уязвим на недостиг на вода. [...]

По-специално, в по-високите части на Кабул не достига достатъчно питейна вода.“⁹¹

Радио „Свободна Европа“ съобщава през януари 2019:

„Жителите на афганистанската столица Кабул правят все по-дълбоки сондажи за вода в условията на все по-ширещата се суша. Положението с недостига на вода се обостря особено силно от прекомерния брой на населението, който е нараснал до около 5 милиона, което се дължи и на хората, бягащи от война и бедност.“⁹²

Във връзка със същия проблем в своя статия от януари 2019 г. „New Humanitarian“ говори за недостиг във водоснабдяването в Кабул, което в съчетание със сушата и „пренатоварените“ ресурси на града поради миграцията води до стресова ситуация и замърсяване на повърхностните води:

„Столицата на Афганистан става все по-суха, тъй като подпочвените води са изчерпани заради увеличаващото се население и дълготрайния ефект от климатичните промени. Гъмжащите неформални селища обаче продължават да набъбват в резултат от десетилетия въоръжени конфликти и по-отскоро – от сушата, която прогонва хора като Рахими към градовете, при което оскъдните водни запаси намаляват още повече. Поради големия брой хора, мигриращи към Кабул, ресурсите на града са пренатоварени, а хуманитарните агенции и правителството са изправени пред нов проблем: как да се приспособят към движението на хора, които все още зависят от някакъв вид хуманитарна помощ. [...]

„Голяма част от водата в Кабул се добива от кладенци, но сега положението е много напрегнато,“ каза Уоркнех (Workneh). „Повърхностните води се замърсяват от промишлени отпадъци, външни тоалетни и химикали, които попадат в реките. При намаляващите валежи водните запаси вече не се възстановяват така бързо.“ Въпреки че Кабул вече е предприел действия във връзка с неформалните постройки, включително регистрацията на много къщи, построени без разрешително, налице е един факт: столицата се е разраснала прекалено бързо.

„В града имаше 4,6 милиона жители през 2002 г., а до 2012 г. този брой е станал 7,1 милиона,“ каза Кусай Булаих от организацията UN Habitat, която предоставя техническа подкрепа на проект на правителството за справяне с урбанистичната тенденция в развитието на града.“⁹³

⁹⁰ Islamic Republic of Afghanistan, Central Statistics Organization, *Afghanistan Living Conditions Survey 2016 – 17*, 2018, <https://bit.ly/2PwT90l>, p. 244.

⁹¹ Al Jazeera, *War, Drought, Diplomatic Rifts Deepen Afghanistan's Water Crisis*, 5 May 2019, <https://bit.ly/3558mgd>.

⁹² Radio Free Europe / Radio Liberty, *Devastating Drought Dries Up Kabul*, 14 January 2019, <https://bit.ly/36mJAZf>.

⁹³ The New Humanitarian, *As Afghanistan's capital grows, its residents scramble for clean water*, 19 February 2019, <https://bit.ly/2P3wTwI>.

Според афганистанската информационна агенция „Tolo News“, Афганистанският национален орган за управление на бедствия (ANDMA) е предупредил, че „подпочвените водни резерви в Кабул ще се изчерпят през следващите 10 години поради нарастващото търсене и потребление на вода в столицата.“⁹⁴

За завърналите се лица има по-голям риск от лош достъп до водоснабдяване и канализация, както отбелязва ОСНА в своя Преглед на хуманитарните потребности за 2019 г. Според ОСНА 60 процента от завърналите се лица живеят в неформални селища с ограничени или без никакви услуги:

„Въз основа на клъстерни данни за водоснабдяване, канализация и хигиена (WASH услуги) семействата на завърнали се лица – както със, така и без документи, най-вече пристигащите от Пакистан, са застрашени в по-голяма степен от лош достъп до по-добри WASH услуги, като повече от 60 процента от тях живеят в неформални селища с ограничени или без никакви услуги. Кабул, Кандахар и Нангархар са провинциите, където потребностите за WASH услуги за завърналите се лица са най-големи.“⁹⁵

2.6 Психично здраве⁹⁶

UNAMA пише, че заради ежедневния страх от експлозии и атаки афганистанците почти не могат да водят нормален живот:

„Освен незабавните и преки щети за жертвите и техните семейства, не могат да се пренебрегнат дълготрайните последствия от самоубийствените атентати и други атаки със СВУ за цялото цивилно население. Поради непредвидимото естество на тези видове атаки – често далече от полесраженията и в зони с цивилно население – обикновените афганистанци живеят в страх от следваща експлозия, което сериозно накърнява способността им да водят нормален живот.“⁹⁷

Според Прегледа на хуманитарните потребности за 2019 г. на ОСНА бързото нарастване на броя на населението в Кабул е вероятно да изостри още повече нарушения и неадекватен достъп до здравни услуги; „проблемът най-вероятно ще стане още по-тежък, тъй като основните услуги едва издържат под допълнителния натиск.“⁹⁸

ОСНА съобщава по-нататък за висок процент на случаите с травматизъм в Кабул:

„През октомври 2018 г. здравни работници са изчислили, че 41 процента от случаите с

⁹⁴ Tolo News, *Kabul's Underground Water Reserves 'To Dry Up Within Years'*, 13 July 2018, <https://bit.ly/345ESgX>.

⁹⁵ ОСНА, *Afghanistan: 2019 Humanitarian Needs Overview*, 6 December 2018, <https://bit.ly/38qxa4y>, p. 45.

⁹⁶ This section focuses on mental health in Kabul. For more in-depth information about mental health in Afghanistan in general, see; Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Little Help for Conflict-Linked Trauma*, 7 October 2019, <https://bit.ly/2r4R6O0>; Foreign Policy, *Endless Conflict in Afghanistan Is Driving a Mental Health Crisis*, 27 September 2019, <https://bit.ly/346p3Gy>.

⁹⁷ UNAMA, *Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Special Report. Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices*, October 2018, <https://bit.ly/2RAfAfA>, p. 2.

⁹⁸ ОСНА, *Afghanistan: 2019 Humanitarian Needs Overview*, 6 December 2018, <https://bit.ly/2P5nyED>, p. 15.

травматизъм в техните заведения се дължат на събития, свързани с активния конфликт. Особено тежко е положението в Кабул, Нангархар, Фариаб, Хилманд, Кандахар, където жителите са най-силно засегнати от конфликта от гледна точка на смъртни случаи и наранявания. Очаква се броят на засегнатите от конфликта хора, които се нуждаят от здравни грижи, да нарасне още повече през 2019 г.⁹⁹

В доклад относно психичното здраве в Афганистан, от интервюта, проведени през април 2019 г. „Human Rights Watch“ дава няколко примера с лица, които са били свидетели на смъртоносен атентат или са загубили близък в такъв атентат в Кабул. Въпреки че при няколко лица има признаци на травма, повечето не са потърсили психологическа консултация и повечето не знаят, че се предлагат услуги за психичното здраве:

23-годишен мъж е бил свидетел на самоубийствен атентат в Кабул и не е получил психологическа консултация. Две години след инцидента той все още е засегнат от травмата:

„На Ахмад С., 23-годишен, не е предложена психологическа помощ след самоубийствения бомбен атентат, в който са убити 20 души. „Наближаваше време да си тръгна от офиса, около 4 ч. следобед, “разказва той за атаката близо до Върховния съд в Кабул. „Самоубийственият атентатор мина покрай мене и ме настъпи по обувката, заради което започнах да я чистя и тогава се случи експлозията. Около мене имаше мъртви хора и части от тела.“

Ахмад е бил във военната болница, където са лекували нараняванията му, но „Никои не дойде да ме попита за главата ми,“ каза той. „Лекуваха само тялото ми.“ След две години Ахмад потърсил помощ, но травмата не е изчезнала. „Не мога да се отърва от спомените, по цяла нощ не мога да спя,“ каза той. „лесно се разгневявам, [особено] когато хората вдигат шум. Спотаявах обаче гнева в себе си и бях много тъжен. Не знам какъв вид лечение ми е нужно, но трябва да има хора, които да питат за нуждите ни.“¹⁰⁰

„Human Rights Watch“ съобщава за „липса на грамотност за психичното здраве и съпътстващи я стигма и неразбиране [...]“ сред афганистанското население, както и за липсата на обучение сред здравните професионалисти за установяване на психични проблеми и подобаващо насочване на пациенти към програми в общността, социални услуги и психологически консултанти. Пример за това е мъж, който е преживял самоубийствен атентат в Кабул и е потърсил психологическа помощ и на когото са били предписани приспивателно, таблетка и сироп:

„Сидики Дж., 62-годишен от Бамиян, е преживял самоубийствен атентат по време на празненствата за Ашура в джамията Abu Fazl в Кабул през 2011 г. При атентата е загубил една китка и му е била оказана медицинска помощ. Когато обаче потърсил

⁹⁹ OCHA, *Afghanistan: 2019 Humanitarian Needs Overview*, 6 December 2018, <https://bit.ly/343cNXq>, pp. 38-39.

¹⁰⁰ Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan: Little Help for Conflict-Linked Trauma*, 7 October 2019, <https://bit.ly/2P4gPur>.

подкрепа във връзка с психологическите последствия, лекарите му дали приспивателно, за което каза, че не му помага.

Сидики каза, че скоро след атентата започнал да има психологически страдания. „Когато се опитвам да заспя, в главата ми изплуват спомените от войната и тялото ми започва да трепери. Всичко става тъмно и губя съзнание. Започвам да усещам топлина в тялото и тежест върху раменете, тогава ставам и загубвам съзнание,“ каза той.

Накрая след шест години Сидики се обърна към лекар. „Той само ми предписа лекарство и каза, че добре,“ сподели той. Тъй като състоянието му не се подобрило, Сидики се консултирал с друг лекар преди шест месеца. „Отидох на лекар за тялото си и му казах, че не мога да спя и лекарят ми предписа лекарство за сън,“ каза той. „Когато лекарят ме попита защо не мога да спя, му разказах какво се е случило и тогава той ми даде таблетка и сироп. Насочи ме към лекар „за главата“, но този лекар ми предписа само лекарство за сън.“¹⁰¹

Същият източник цитира психиатър в държавната психиатрична клиника в Кабул, който споделя за ограничения в бюджета и ресурсите, необходими за наблюдаване на състоянието на преживелите траматично насилие:

„Трябва да наблюдаваме преживелите [траматично насилие], да ги посещаваме в домовете и да ги проследяваме месеци наред,“ каза д-р Шафи Азим, психиатър, който работи в държавната психиатрична клиника в Кабул. „Бюджетът и ресурсите обаче не ни позволяват да правим това.“¹⁰²

През септември 2019 г. министърът на здравеопазването на Афганистан д-р Фероз Ферозудин потвърди в имейл до „Human Rights Watch“ „че неговото министерство е запознато с неадекватното състояние на услугите за психично здраве и че „предвид мащаба на предизвикателството са нужни още политики и финансови инвестиции, за да бъде преодоляно.“¹⁰³

3. Положението на афганистанците, които са върнати в Кабул

В проучване за положението на афганистанците, които са били депортирани от Германия в Афганистан, публикувано през септември 2019 г.¹⁰⁴, Фредерике Стаман съобщава, че „значителен брой“ от депортираните афганистанци скоро напускат страната.¹⁰⁵ Само един от 51 души е посочил, че възнамерява да остане в страната.¹⁰⁶

¹⁰¹ *Ibid.*

¹⁰² *Ibid.*

¹⁰³ *Ibid.*

¹⁰⁴ In her study, Stahlmann documented 55 deported Afghans from Germany. About her study, see also Tagesschau, *Abgeschobene Afghanen. Statt Perspektiven droht Gewalt*, 9 October 2019, <https://bit.ly/2qEtVFs>.

¹⁰⁵ F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2Yw6hr2>, p. 278 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹⁰⁶ *Ibid.*, p. 286.

Центърът за смесена миграция, който е провел интервюта със завърнали се афганистанци, посочва факта, че особено в Кабул има силен интерес към повторна миграция:

„Сред завърналите се в Нангархар като че ли имаше по-голям интерес към намиране на работа, отколкото сред завърналите се в Кабул; и обратното, сред завърналите се в Кабул имаше по-силен интерес към повторна миграция.“¹⁰⁷

3.1 Проблеми със сигурността и насилието

Според Сталман 90 процента от депортираните в Кабул афганистанци, участвали в проучването, стават жертва на насилие след завръщането си,¹⁰⁸ а в Афганистан често не се съобщават всички инциденти с насилие.¹⁰⁹

Двама депортирани афганистанци, участвали в проучването, не знаели къде да се установят в Кабул и се върнали в родните си провинции. По пътя били спрени на КПП-та на талибаните. И в двата случая причината да изглеждат подозрителни в очите на талибаните бил фактът, че нямали брада. И двамата са били малтретирани – единият в продължение на няколко часа, а другият в продължение на два дена – заради подозрения, че работят за „неверниците“. Талибаните се опитали да вземат за бойци други двама завърнали се.¹¹⁰

Подобно е и съобщението в британския вестник „Индипендънт“ за депортиран афганистанец, който бил застрелян след завръщането му в Афганистан

„Афганистанец, който е търсил убежище от талибаните в Обединеното кралство е бил застрелян в родния му град, след като е бил депортиран от британското правителство. Зайнадин Фазлие живеел в Лондон със съпругата си, която имала статут на бежанец, и четирите им деца, родени в Обединеното кралство. След като извършил няколко дребни закононарушения, 47-годишният афганистанец е бил върнат в Афганистан след 16 години във Великобритания, въпреки заплахите за живота му. [...] Г-н Фазлие е бил депортиран в афганистанската столица Кабул. Тъй като нямал познати там и се намирал в град с нестабилна икономика, той не могъл да си намери работи и решил да се върне в родния си град. Съпругата му каза, че след като пристигнал там, вече било трудно да поддържат връзка. Тя сподели, че той все й казвал, че ако излезе оттам, където бил, те „щели да го убият“.“¹¹¹

¹⁰⁷ Mixed Migration Centre, *Distant Dreams - Understanding the Aspirations of Afghan Returnees*, January 2019, <https://bit.ly/2qzW8Nv>, p. 53.

¹⁰⁸ In the case of one Afghan returnee, the Taliban learned within one week about his return, captured the person and mistreated him during three days, punishing him for the flight and forcing him to cooperate. The person was able to escape through the help of an acquaintance, who shortly was with the Taliban. After the incident, he left the country immediately. Some of the returned Afghans in Stahlmann's study were so badly injured in an attack that they needed emergency treatment in the hospital. In the case of another returnee, his house was attacked and severely damaged, he only escaped the injury because he was not home at that time. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/356RgOO>, pp. 278-279, 286 of Asylmagazin, issue 8- 9/2019, Draft Version.

¹⁰⁹ *Ibid.*, p. 280.

¹¹⁰ F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/346pzEu>, p. 279 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹¹¹ Independent, *Afghan Father who Sought Refuge in UK 'Shot Dead by Taliban' After Being Deported by Home Office*, 13 September 2018,

Според проучването на Сталман няколко депортирани афганистанци след завръщането си в Афганистан са станали отново мишени или на талибаните, или на собствените си семейства.¹¹²

Двадесет и пет процента от завърналите се лица, обект на проучването на Сталман, са били подложени на насилие в Кабул; двама от депортираните са получили такива наранявания, че се е наложило да бъдат лекувани в болница.¹¹³

Освен това Амнести Интърнешънъл съобщава, че престъпни банди мислят, че завърналите се имат пари поради контактите си с Европа, което ги превръща в мишени на отвличания и похищения.¹¹⁴

Афганистанският министър на миграцията Алами Балки споделя в реч в Нидерландия през март 2019 г., че принудително депортираните лица „може да бъдат привлечени от терористични групировки или да станат нежелани жители тук [в Афганистан]“.¹¹⁵

В репортаж на „Nieuwsuur“ за семейство, което е било депортирано от Нидерландия в Кабул, семейството споделя, че градът е опасен; че семейството се страхува от екстремисти в квартала; и че заради страх от нападения децата не ходят на училище. Бащата едва е оцелял при бомбен атентат на ИДИЛ скоро след пристигането им в Кабул. Най-малката им дъщеря отказва да се забулва, на което се гледа с лошо око от обитателите на квартала.¹¹⁶

3.2 Набиране на бойци

Няколко източника се позовават на опасенията на ВРЛ и завърнали се афганистанци в Кабул по отношение на набирането на бойци. В статия от май 2019 г. Гардиън цитира едно вътрешно-разселено лице от Нангархар, което живее в Кабул, според което членове на бунтовнически групировки идват от време на време в квартала му, за да набират сред жителите в квартала бойци срещу заплащане.¹¹⁷

В статия, публикувана от Центъра за стратегически проучвания на „ETH Zurich“ през 2019 г., се посочва, че обеднели афганистанци, сред които и завърнали се лица, се присъединяват към

<https://bit.ly/3574ffj>.

¹¹² This happened to seven Afghans who participated in Stahlmann's study. In one case this was an open feud, in four cases the deported person was sought by family members, who had learned about the deportation. For example, a deportee had left Afghanistan fleeing from his brother-in-law who tried to recruit him for the Taliban. Upon his return he hid at a friend's place. Police officers –allegedly on behalf of the Taliban– then arrested the friend in Kabul and questioned him about the whereabouts of the returnee. In the case of another deportee who had fled from Afghanistan because of a Taliban recruitment attempt, his family was asked immediately after his return to hand him over for his punishment. The family then had to flee. Another deportee received a threatening letter from the Taliban in his home province, asking him whether he preferred to join them or be killed. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2P45Yk3>, p. 279 of *Asylmagazin*, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹¹³ *Ibid.* p. 279.

¹¹⁴ Amnesty International, *Rückkehr in Schuld und Scham*, 28 August 2019, <https://bit.ly/2rkk87W>.

¹¹⁵ NOS, *Afghaanse migratieminister vraagt Nederland uitzettingen te stoppen: 'Land niet veilig'*, 23 March 2019, <https://bit.ly/38qydBt>. A few months after, the Dutch Immigration and Naturalization Office (IND) fell a controversial decision to repatriate an Afghan family with four underage children. NOS, *Gezin uitgezet naar Afghanistan, mensenrechtenorganisaties woedend*, 9 July 2019, <https://bit.ly/2E2LiTu>.

¹¹⁶ Nieuwsuur, *Zo leven uitgezette Afghanen. Leven in Kabul 1/4*, 23 March 2019, <https://bit.ly/2P3y52N>.

¹¹⁷ The Guardian, *'There is Less Fear': Restoration of Kabul Repairs the Ravages of War*, 13 May 2019, <https://bit.ly/36sQHzt>.

талибаните като бойци „на почасова работа“. Няколко часа в седмицата те работят за талибаните, а през останалото време са нормални граждани. Според авторите безработицата е основната причина за увеличаващия се брой „талибански бойци на почасова работа“.¹¹⁸

В доклад за завърнали се деца от Европа в Афганистан „Спасете децата“ се посочва, че няколко деца са станали жертва на опити за набиране за бойци след връщането им в Херат или Кабул:

„Десет от 53-те деца, които попълниха въпросника, споделиха, че някой ‘се опитвал да ги набира за войници, за да се бият, да извършват насилие или другояче да участват в действията на въоръжени групировки’. Тук са включени и трите групи завърнали се деца – непридружени, завърнали се на възраст под 18 години и деца, завърнали се със семействата си, а това се е случвало сред децата, завърнали се в Кабул и Херат.“¹¹⁹

3.3 Целенасочен тормоз от силите за сигурност

Фредерике Сталман посочва, че силите за сигурност по принцип не се намесват в инцидентите с насилствени нападения, когато те самите не участват в нападението. Депортираните лица често нямат социална и политическа подкрепа, нито пари за подкуп за служителите по сигурността, за да си осигурят помощ от тяхна страна.¹²⁰

Силите за сигурност и длъжностни лица редовно обвиняват завърналите се афганистанци, че са предали родината си, като са избягали, че са неверници, дори че са сменили вярата си. Няколко депортирани лица са посочили, че държавни субекти са ги обиждали или заплашвали с насилие. Сред тях са не само членове на проправителствени милиции. Някои депортирани са съобщили, че силите за сигурност на летището са ги разпитвали дали са афганистанци, като основанието за въпроса е било, че от афганистанците се очаква да защитават родината си, а не да търсят безопасност в чужбина. Някои от депортираните са съобщили, че им било отказано издаването на документ за самоличност, тъй като били избягали в Германия.¹²¹

3.4 Нагласи на обществото към завърналите се лица¹²²

Сталман пише, че депортираните афганистанци и техните роднини и приятели получават заплахи заради бягството им от страната и живота им в Европа. Фактът, че си бил в Европа, е достатъчен, за да станеш прицел на талибаните.¹²³ От гледна точка на талибаните афганистанците, които са рискували живота си да поискат от „безверните окупатори“ закрила „очевидно са

¹¹⁸ “By some estimates, up to 70 percent of the Taliban are unemployed young men just looking for a way to make a living. [...] Mohammad Omar Rassouli, chief of police of Pushtrod district, confirmed Abdullah Jan’s story, pointing to unemployment as the main motivating factor in the surge of these Taliban day-laborers.” ETH Zurich, Center for Strategical Studies, *The Occasional Taliban*, 2019, <https://bit.ly/2rvVVeF>.

¹¹⁹ Save the Children, *From Europe to Afghanistan. Experiences of Child Returnees*, 16 October 2018, <https://bit.ly/2s9uQOB>, p. 37.

¹²⁰ F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2RxK7mL>, p. 280 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹²¹ *Ibid.*, p. 280.

¹²² More about the situation of returnees perceived as „westernized“ in Kabul, see the in-depth report of Asyl: Asyl, *Afghanistan: Situation of Young Male ‘Westernised’ Returnees to Kabul*, August 2017, <https://bit.ly/2LCiWUd>.

¹²³ F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2PqWVvB>, p. 279 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

дезертирвали към другата страна“. Тях ги обвиняват, че са не само неверници, но и шпиони и предатели.¹²⁴

Освен това възприеманото като неислямско поведение може да доведе до преследване от талибаните и други членове на обществото.¹²⁵ Възприеманото като неислямско поведение – което може да е да гледаш човека в очите, жестове, езикови изрази – може да стане причина за социална стигма и насилие, включително убийство. Повечето участници в проучването на Сталман са били заплашвани директно или от талибаните, или от други лица, които им казвали, че ще уведомят талибаните за присъствието им. Редовните репортажи за депортирането на афганистанци по афганистанската телевизия също правят депортираните лица разпознаваеми.¹²⁶

Сред общностите си в Кабул депортираните афганистанци се сблъскват с преобладаващото убеждение, че, щом са ги депортирали, трябва да са извършили тежки престъпления, което допълнително утежнява положението им.¹²⁷

В същата връзка според проучване, проведено от „Спасете децата“ в градовете Херат и Кабул, афганистански деца, завърнали се от Европа, не искат да ги идентифицират като завърнали се поради опасения от свързаните с това стигма или рискове:

„Страхът от стигмата или рисковете, свързани с това да знаят, че си живял в чужбина, означава, че децата, завърнали се от Европа, може да се опитват да избягват да ги идентифицират като такива [...]

Едно дете каза: „Откакто сме се завърнали, всички в моето семейство се опитваме да не привличаме вниманието на хората. В училище казах на другите ученици, че сме се върнали от Иран. Навън не говоря на норвежки, например, когато съм с брат ми. [...] Много внимаваме с езика, отношението, поведението. Трябваше да излъжем, аз излъгах съучениците си.“ 19-годишно момче, завърнало се от Норвегия на 17-годишна възраст.¹²⁸

¹²⁴ In two cases, the returnees received threatening letters which referred explicitly to the country where they had applied for asylum. One family had to pay protection money to neighbours because they had been threatened to tell the Taliban that their son had returned. Another returnee was threatened that if he did not transfer his inherited house to the neighbour without payment, he would notify the Taliban about his presence. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/38g09rz>, p. 279 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹²⁵ For instance, one person had helped with the cleaning of a church in Germany, which through the linking of the regional newspaper on Facebook became known in Afghanistan. He was accused of conversion from Islam. Shortly after his deportation, his family was pressured to hand him in. The person had to leave the country. Another deportee was refused treatment by a doctor, who told him to „return to Germany and get treatment there“. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/355sEWL>, pp. 279-280 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹²⁶ Five deportees had been recognized and identified as such by strangers. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2LEpsJY>, p. 280 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹²⁷ Or instance, in order to find a regular living, returnees must be able to gain the trust of the community, a particular challenge for returnees. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2sTlmam>, p. 283 of Asylmagazin, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹²⁸ Save the Children, *From Europe to Afghanistan. Experiences of Child Returnees*, 16 October 2018, <https://bit.ly/36f0fhf>, pp. 18, 36.

Според статия на „Amnesty International“, публикувана през август 2019 г., хората в квартала подозират завърналите се афганистанци в неислямско поведение по време на престоя им в Европа: че са пили алкохол и са се срещали с млади жени. Много от завърналите се имат опасения, че може да станат мишени като набедени неверници.¹²⁹

3.5 Достъп до поминък

В своето проучване за завърналите се афганистанци за 2018 г. Азиатската фондация посочва: „Тревожно е, а може би това е резултат от свръх населеността и ограниченията върху местните икономики, че 70,3% от завърналите се в селската част на Кабул казаха, че финансовото положение на домакинството им се е влошило след завръщането в Кабул [...]” Това се споделя от 68 % от завърналите се в градската част на Кабул.¹³⁰

Според проучването на Сталман за афганистанците, които са били депортирани в Кабул, личната подкрепа от роднини в Афганистан не е от особена полза за завърналите се афганистанци. От 24-ма афганистанци, които са допусkali, че имат роднини в Афганистан, трима не са могли да ги намерят, седмина или са били заплашени от роднините си, или им е бил отказан контакт и само в два случая семейството е имало желание и възможност да подкрепи финансово завърналото се лице за кратко време. Другите двама души е трябвало сами да заплащат ежедневните си разходи.¹³¹

Депортираните афганистанци са особено уязвими по отношение на достъпа до пазара на труда. Едно завърнало се лице си намерило работа при роднини, но те го помолили да се крие и да напусне страната заради семейството, тъй като преценили, че публичното му присъствие е прекалено опасно. Друго депортирано лице е съобщило, че началникът му се държал лошо с него, като твърдял, че „всички знаели, че никой няма да го защити“.

Само един участник в проучването на Сталман е успял да си изкарва прехраната от работата, която си намерил благодарение на чичо си.¹³²

Преобладаващата част от депортираните афганистанци в Кабул, участвали в проучването, са посочили, че най-важният финансов източник е подкрепата от роднини и приятели извън Афганистан, но въпреки това в нито един от случаите тази подкрепа не е достатъчна за препитанието на лицето.¹³³ Почти всички завърнали се, които се нуждаят от медицински услуги, не могат да ги финансират.

¹²⁹ Amnesty International, *Rückkehr in Schuld und Scham*, 28 August 2019, <https://bit.ly/356SAkK>.

¹³⁰ Asia Foundation, *A Survey of the Afghan Returnees 2018*, 14 May 2019, <https://bit.ly/356WFFH>, p. 53.

¹³¹ F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/356WU3z>, p. 282 of *Asylmagazin*, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹³² However, he had to be strictly silent about his flight to Europe and his deportation. When the shop where he was working, had to close, he lost his job. His uncle told him he was not able to help him anymore and asked him to leave the country. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2YuMg44>, p. 283 of *Asylmagazin*, issue 8-9/2019, Draft Version.

¹³³ One person admitted that, despite financial support from Germany, he had to steal in order to survive. F. Stahlmann, *Studie zum Verbleib und zu den Erfahrungen abgeschobener Afghanen*, Informationsverbund Asyl und Migration (September 2019), <https://bit.ly/2LCifyl>, p. 283 of *Asylmagazin*, issue 8-9/2019, Draft Version.

Много от депортираните лица са отседнали при приятели или роднини след завръщането си. Поради обществения контрол и факта, че присъствието им застрашава домакините на завърналото се лице, престоят им е бил възможен само за кратко време. В проучването на Сталман се отбелязва, че някои от депортираните, които не са знаели къде да отседнат в Кабул, са отишли в родните си села или при други познати в други села или градове извън Кабул.¹³⁴

Фактът, че депортираните са мишена на талибаните, излага на опасност техните наемодатели. Поради това много от депортираните афганистанци са решили да се крият, като постоянно сменят хотела, джамията или чайната, сякаш просто минават оттам като пътници. Няколко от депортираните са били временно или постоянно бездомни, като много от тях са били в това положение въпреки подкрепата от Германия.¹³⁵

Проучване, проведено от Центъра за смесена миграция със завърнали се лица в Кабул и Нангархар през октомври и ноември 2018 г., установява, че финансовите нужди са основен източник на стрес за завърналите се в Кабул и Нангархар, което завърналите се лица свързват с „психологически предизвикателства, продоволствена несигурност, невъзможност за достъп до здравни грижи и невъзможност да се подготвят за зимата.“¹³⁶

По-нататък в проучването се съобщава за млад мъж в Кабул, който няма къде да живее, но не може да напусне Кабул поради заплахи от въоръжени банди в селата:

„Ние нямаме дом, където да живеем. Просто се местим из град Кабул. Веднъж сме на едно място, после на друго. Не можем да живеем в нито едно от селата заради заплахи от талибаните или други въоръжени банди.“ Мъж, Кабул, 22-годишен¹³⁷

В доклад от ноември 2019 г., изготвен на базата на интервюта, проведени между април и ноември 2018 г. с 50 афганистанци, търсещи закрила, които са получили отказ на молбите си за закрила и са били депортирани от европейски страни в Афганистан, се посочва, че 42-ма от депортираните (или 84%) са безработни, като само 8 от тях (или 16%) имат работа или са самонаети.¹³⁸

„Спасете децата“ отбелязва, че деца, завърнали се в Херат и Кабул, работят в несигурни сектори:

„[...] преобладаващата част от интервюираните 15 завърнали се деца, които работят (сега всички над 18-годишна възраст), са на места, които са несигурни и икономически

¹³⁴ *Ibid.*, p. 284.

¹³⁵ *Ibid.*, pp. 284-285. See also; Amnesty International, *Rückkehr in Schuld und Scham*, 28 August 2019, <https://bit.ly/2P6rhSd>.

¹³⁶ Mixed Migration Centre, *Distant Dreams - Understanding the Aspirations of Afghan Returnees*, January 2019, <https://bit.ly/2YyfnUs>, p. 31.

¹³⁷ *Ibid.*, p. 31.

¹³⁸ Afghanistan Human Rights and Democracy Organization, *Deportation to Afghanistan: A Challenge to State Legitimacy and Stability?*, November 2019, <https://bit.ly/2RBC48y>, p. 17.

нестабилни: автомивки, металообработващи цехове, магазини, почасова работа.”¹³⁹

В друга статия на „The New Humanitarian“ от август 2019 г. се съобщава за трудностите на завърнало се афганистанско семейство в Кабул. Според бащата на семейството получават „съвсем малко или никаква помощ от правителството и групи за помощ. Четири години, след като са се върнали, семейството все още оцелява с парите, които получава от роднини, които още са в Пакистан.”¹⁴⁰

¹³⁹ Save the Children, *From Europe to Afghanistan. Experiences of Child Returnees*, 16 October 2018, <https://bit.ly/2rvWPYB>, p. 37.

¹⁴⁰ The New Humanitarian, *Coming Home to Conflict: Why Afghan Returnees Say They Were Better Off as Refugees*, 1 August 2019, <https://bit.ly/342VLsG>.